

התמודדות של שושנה בין החוחים

כיצד מנהיג הבורא אומה מורדת — תובנות מהזוהר, הרמח"ל,
וההיסטוריה היהודית על ילדות, בגרות, וגאולה מתוך שבר.

השושנה והקוצים: משל לירידה למצרים

השושנה והקוצים:
מננויות מישל והממד
שות ובזמר צעלך
מחודיז וייסו הב נמים
בשקים.

השושנה והקוצים:
הוצד שלה נמענים
המקדדי עיבויים,
החטן לה משו שלה
לשלו היועם.

"השושנה זחים
הדריידי למו אני
מקרים, הרך יהיבונ
המוממה הנוה לכ
התנוזיות אלאה
את ירותי על
למצרים".

עם ישראל בילדותו כנסיך

ביציאת מצרים, הבורא מפעיל "**פירוטכניקה**" אלוהית – עשר מכות, קריעת ים סוף, והתגלות פומבית.

למה נדרשו כל כך הרבה ניסים גלויים?
כדי לבסס בעלות מוחלטת. המלך מוציא את צבאו כדי להכריז בפני העולם: "זהו הבן הבכור שלי". זהו מצב של פסיביות מוחלטת של העם, המאפיין שלב של ילדות אלוהית.

הסיבה לעבדות ישראל במצרים המחיקה ההכרחית של החומריות

על פי הרמח"ל, אנושות המכורה לחומריות אינה מסוגלת לקבל את התורה והאור האלוהי.

ארבעת עמודי התווך של ליל הסדר

הרמח"ל מפרק את חווית הגאולה לארבעה מנגנונים תודעתיים ורוחניים:

פסח

ניתוק וחיבור.

משיכת הידיים מעבודה זרה והידבקות מחודשת בבורא ("משכו וקחו לכם").

מרור

צירוף וטיהור.

שבירת החומריות והוצאת הזוהמה באמצעות זיכרון הקושי והשיעבוד.

4 כוסות

הדיפת כוחות הטומאה.

שבירת ארבעת כוחות הסיטרא אחרא ("קליפות") החוסמים את האור בעולם.

מצה

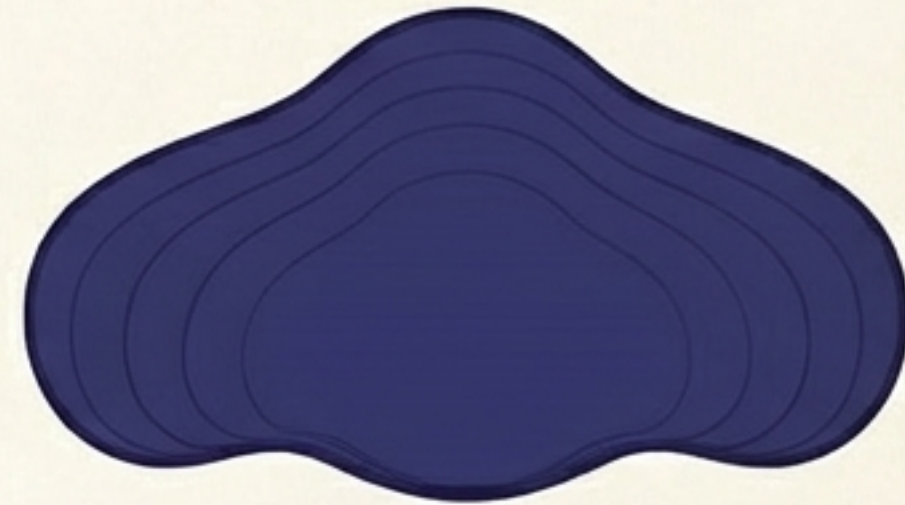
תזונת הנשמה. לחם המזין

את יצר הטוב בלבד ומכין את הגוף לקדושה.

אנטומיה של תודעה: גאווה מול ענווה

השורש של מצרים ופרעה הוא הגאווה ("לי יאורי ואני עשיתני"). הגאולה דורשת שינוי תודעתי עמוק.

מצה (תפיסת הענווה)

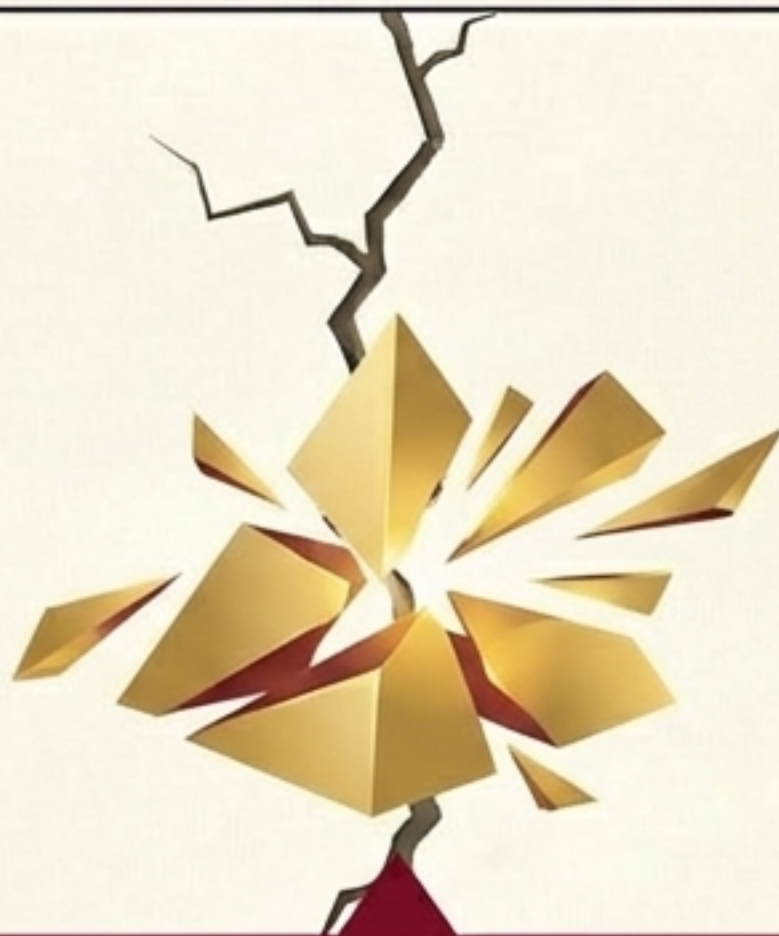
- שטוחה, פשוטה, אינה תופסת מקום.
- תודעה של "אין עוד מלבדו".
- **הכנעה מוחלטת** — הבנה שאין שום מציאות זולת הבורא.

חמץ (תפיסת האגו)

- תופח ומתנפח, תופס חלל.
- תודעה של "אני קיים לעצמי".
- כפירה בעיקר — תחושה שיש כוח עצמאי בעולם.

חטא העגל: השבר הגדול בשיא ההתגלות

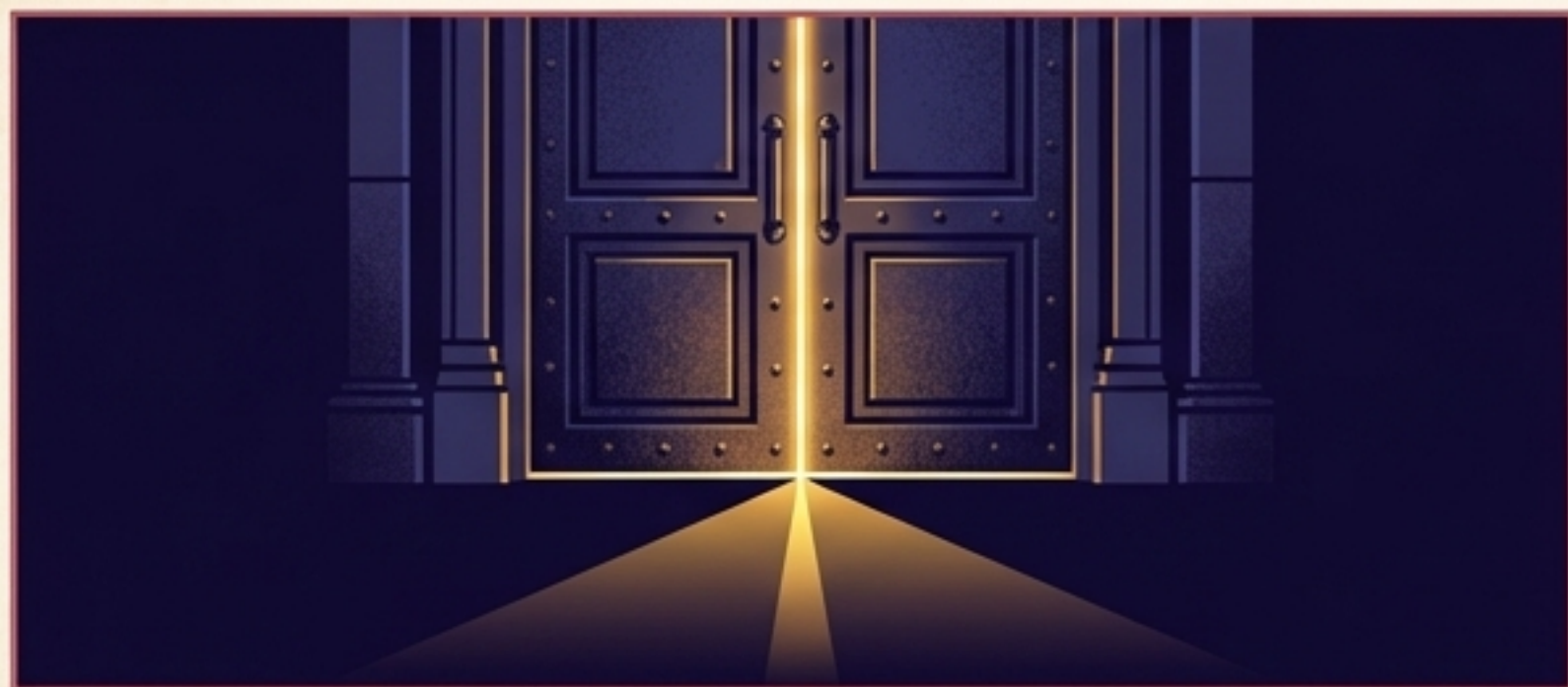
רגע קצר לאחר ההתגלות העצומה בהר סיני, נוצר משבר אמון. העם מורד ומקים את עגל הזהב.

"עם של בלגניסטים", מיד לאחר שקיבלו את האור הגדול ביותר בחינם, הבן מורד ומבייש את אביו מול שאר האומות. המצב האידיאלי והפסיבי שליווה את יציאת מצרים – מתנפץ. המציאות משתנה לתמיד.

חוקי ההיסטוריה משתנים

בעקבות הבגידה והבושה, הבורא גוזר שינוי פרדיגמה ביחסים עם העם.

העתיד - בגרות וגלות

שערי הארמון נסגרים. "הואיל וחילל כבודי... יבוא בני מעצמו".
אין יותר פמליה וניסים גלויים. מעתה, העם יאלץ לחזור
לארמון בכוחות עצמו, מתוך עמל, דם, יזע ודמעות,
בדרך הטבע — כדי להשיב את כבודו האבוד.

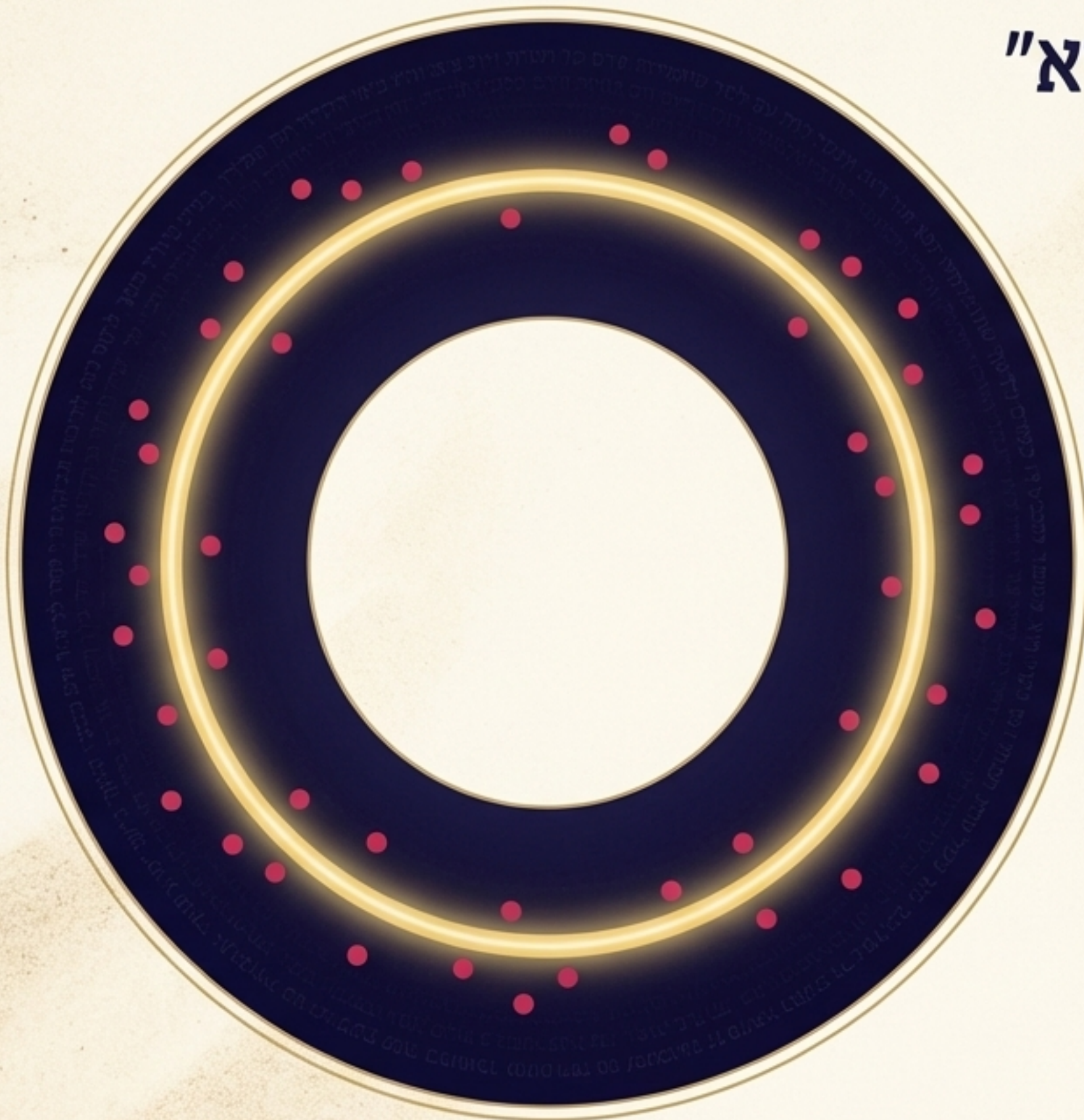
העבר - ילדות

גאולה ניסית. הבורא פותח את שערי הארמון, שולח את
צבאו, ומציל את העם ללא מאמץ מצידם (כמו במצרים).

אפוטרופוס בגלות: "אימא קדישא"

למרות שהעם נשלח לגלות הקשה,
הוא אינו ננטש לחלוטין.

הזוהר מתאר כי השכינה ("אימא קדישא" -
האם הקדושה) יוצאת לגלות יחד עם
העם. היא משמשת כאפוטרופוס
בסתר. כל סבל או משבר שהעם עובר
באחרית הימים, היא עוברת וסובלת יחד
איתם. האור לא כבה, הוא פשוט עבר
לממד נסתר ומלווה.

שתי גאולות: מילדת לבגרות היסטורית

המאפיין	יציאת מצרים	שיבת ציון המודרנית
מצב האומה	ילד טהור ופסיבי הנשא על כפיים	מבוגר פגום, אקטיבי, השב פצוע מן הגלות
הנהגה אלוהית	ניסים גלויים, "פירוטכניקה", שבירת חוקי הטבע	הנהגה נסתרת, גיאופוליטיקה, מהלכים ארציים
מאמץ נדרש	אפס מאמץ אקטיבי מצד העם	בנייה בדם, יזע, עבודה קשה קשה ושכול

אנחנו כבר לא מצפים שיקרעו לנו את הים. חזרתנו לארץ דורשת מאמץ טבעי כחלק מתהליך התבגרות לאומי.

כשכאב היסטורי מאלץ התעוררות

כיצד ניתן להבין אירועי קיצון וטראומה לאומית במסגרת ההשגחה?

חשובות כלליים

הראייה הכלל-היסטורית של הראי"ה קוק. כאשר האומה תקועה, לעיתים נשמע "שופר של בהמה טמאה" – כוחות של כוחות של רוע שנושכים ומכאיבים, אך בפרספקטיבה של דורות, הם אלו שמאלצים את האומה לבצע קפיצת מדרגה היסטורית שאי אפשר היה לעשות אחרת.

חשובות פרטיים

שאלת ה"למה?" האישית והכואבת. רמת הפרט שסובל, הכעס והאובדן. אין ניסיון להצדיק רוע ברמה זו, והכאב הוא אמיתי ולגיטימי.

כל זיכרון הוא מכת גרזן

אם עברנו לעידן ה"טבעי", מדוע אנו מצווים לספר ביציאת מצרים בכל שנה מחדש?

כמו חוטב עצים המכה בעץ פעם אחר פעם עד שהוא נופל, כך עובד הזיכרון. יציאת מצרים אינה רק אירוע בעבר, אלא "זרע" של הגאולה העתידית.

בכל פעם שאנו יושבים בליל הסדר ומזכירים את ניסי מצרים, אנו מנחיתים מכה מטאפיזית נוספת על כוחות הרוע בהווה, מעוררים את כוח הטוב, ומתקרבים צעד נוסף לסיום התיקון ההיסטורי.

מילדות פסיבית לשותפות בוגרת

3. שבים כשותפים

העידן הנוכחי.
בונים את המולדת בדם וייזע.
כבר לא מחכים ל"פירוטכניקה",
אלא פועלים במציאות
כבוגרים המרוויחים מחדש את
מקומם בארמון המלך.

2. מרדו וגלו

חוו את השבר של חטא העגל
והגלות. פיתחו עצמאות נאלצת
תוך התמודדות עם השלכות
הטבעיות של הריחוק מן הארמון.

1. נבחרו וניצלו

חולצו ממצרים בניסים אדירים.
קיבלו זהות רוחנית תחת
השגחה פסיבית של "ילד".

הסיפור עדיין נכתב, ואנחנו המשתתפים

בכל דור ודור חייב אדם לראות את
עצמו כאלו הוא יצא ממצרים.

ההיסטוריה שלנו אינה מעגל סגור של טראומה, אלא מסע התבגרות לקראת תיקון עולמי.
יציאת מצרים נתנה לנו את ההשראה; העבודה הקשה של בניית העתיד שלנו – מוטלת עלינו.